

Gawo A: (Malikisi 30)

Langizo: Yankhani **funso limodzi lokha** mwa mafunso awiri ali mmusiwa. Sankhani mutu wa chimangirizo **kapena** wa kalata. Mawu a chimangirizo chanu **kapena** kalata yanu asachepera **100** koma asabzole **150**.

1. Lembani chimangirizo pa mutu uwu: Chilengedwe

Mwa zina tsatani izi polemba chimangirizo chanu.

Ndime yoyamba

- Tchulani zinthu zachilengedwe zopezeka m'dera lanu.
- Fotokozani ubwino wa zachilengedwe.

Ndime yachiwiri

- Njira zomwe zinthu zachilengedwe zimaonongekera.
- Anthu angasamalire bwanji zinthu zachilengedwe?

Ndime yachitatu

- Fotokozani kuipa kowononga zinthu zachilengedwe.
- Udindo wa boma pa katetezedwe ka zachilengedwe.

KAPENA**2. Lembani kalata kwa a malume anu omwe amakhala kutali yowafotokozera za chitukuko chomwe chachitika m'dera lanu.**

Mwazina tsatani izi polemba kalata yanu:

Ndime yoyamba

- Ndi chitukuko chanji chomwe chachitika m'dera lanu?
- Tsiku, mwezi ndi chaka chomwe chitukukocho chidayamba.

Ndime yachiwiri

- Fotokozani momwe chitukukocho chidayambira.
- Mudatenga gawo lanji pantchito yachitukukocho?

Ndime yachitatu

- Chitukuko chatukula bwanji dera lanu?
- Zomwe mukuchita kuti chitukukocho chipitirire.

Gawo B: (Malikisi 20)

KUMVETSA NKHANI

3. Werengani nkhani yotsatirayi mosamala kwambiri kenaka yankhani mafunso otsatirawo.

PA BWALO LA MLANDU

Pabwalo pamakhala kanenedwe kake ka mlandu kamene kamatchedwa chowa. Chowachi chimachitika kufuna kuona bwinobwino magwero ake a mlandu popeza kale kunalibe mchitidwe wolemba pamene woyankhula ali kufotokoza. Woweruza anali kubwereza mawu aja amene munthu wofotokoza wanena. Tsono uja wafotokozayu amabuula movomereza ngati wobwereza mawu uja adali kulondola zimene amazifotokozazo.

Pabwalo loweruza mlandu lotchedwa Chakwanu leka, m'mawa wa tsiku Loweruka anthu adali ndi ndi ndi kudikirira a mfumu a Mangani kuti ayambe kuweruza milandu. Dzuwa litakwera pang'ono, mwadzidzidzi anthu onse adaona mfumu Mangani ndi akulu a bwalo a Chitchayo ndi a Chikwekwe akutulukira poteropo kuti balamanthu.

Anthu onse anangoti gwadugwadu mmenemo nkuti Kadalo mtima uli thi thi thi. Mfumu Mangani idali ndi chikaliwo chake utsi uli pha pha pha, tsinya liri kwe ngati wayambana ndi munthu. "E-e-he! Idayankhula mfumu Mangani uku ikukhala pa chitsa cha mtengo koma nthawiyo nkuti akulu a bwalo atakhala kale pansu".

"Chete!" Adatero mkulu wa bwalo a Chikwekwe . "Tsopano mverani mfumu Mangani, nthawi yomweyo anthu onse adakhala chete. Pano monga mudziwa," idatero mfumu potsekulira bwalo lake loweruzira milandu.

"Pano pa Chakwanu leka, pamene mboni ziri kupereka umboni, sindifuma kumazidula mawu ayi. Pamene wina akufotokoza nkhani mmene idayendera, osamagona ndi make khutu yemwe ayi. Ine pomaliza nkhani iliyonse ndidzagamula molingana ndi umboni ndi kakhaliwe ka nkhaniyo". Adatero a mfumu Mangani.

"Tsopano iwe Pinda, imirira yamba kufotokoza dandaulo lako"

Tsopano yankhani mafunso otsatirawa pa mizere ili pansu pa funso lililonse.

- a. Tchulani dzina la bwalo lomwe a mfumu a Mangani amaweruzirapo milandu.

_____ (malikisi 1)

- b. Ndi udindo wanji omwe a Chikwekwe ndi a Chitchayo adali nawo?

_____ (malikisi 2)

- c. Kodi chowa ndi chiyani?

_____ (malikisi1)

d. Cholinga chochitira chowa chidali chiyani?

(malikisi 2)

e. Kodi mfumu Mangani ndi akulu a bwalo adafika nthawi yanji pa bwalo la milandu?

(malikisi 1)

f. Perekani matanthauzo a mawu awa

i. magwero _____
(malikisi 1)

ii. chikaliwo _____
(malikisi 1)

g. Kodi ofotokoza mlandu amabuula chifukwa chiyani?

(malikisi 2)

h. Perekani matanthauzo a mikuluwiko yotsatirayi.

i. dula mawu _____
(malikisi2)

ii. gona ndi make khutu yemwe _____
(malikisi 2)

i. Mukuganiza n'chifukwa chiyani mtima wa Kadulo udali thi thi thi?

(malikisi 2)

j. Ndi chenjezo lotani lomwe mfumu idapereka kwa anthu pamene mboni zikupereka umboni wawo.

(malikisi 2)

k. Fotokozani momwe mfumu Mangani imagamulira milandu yake.

(malikisi 2)

Gawo C: Malikisi 10Yankhani mafunso onse **awiri** m'gawoli.

4. Werengani kankhanika ndipo muyankhe mafunso otsatirawa.

Nasibeko : Odi! Odi!
Tobiasi : Eee! Fikani, nkwabwino koma?
Nasibeko : Ayi, kunyumbaku kwagwa thambo lakuda, a Najere
 atsamira mkono.

Mafunso

- a. Kodi ndi malonje anji omwe aperekedwa m'kankhanika?

 (malikisi 1)
- b. Mawu oti kutsamira mkono akutanthauzanji?

 (malikisi 1)
- c. Kodi pamsewu nyale yachikasu imatanthauzanji?

 (malikisi 1)
- d. Mnyamata wachi Malawi amayenera kutani akamayankhula ndi munthu wamkulu?

 (malikisi 1)
- e. Tchulani njira imodzi yosamalira mabuku a sukulu.

 (malikisi 1)

5. **Kupanga ziganizo**

Pangani ziganizo zomveka bwino ndi mawu awa;

- a. nkhalo _____
 (malikisi 1)
- b. zedi _____
 (malikisi 1)
- c. popeza _____
 (malikisi 1)
- d. langa _____
 (malikisi 1)
- e. bi _____
 (malikisi 1)

Mafunso akupitilira/....

Gawo D: (Malikisi 40)**Zungulizani lembo lokhoza (A, B, C kapena D) m' mafunso otsatirawa.**

Mafunso 6 mpaka 10: Sankhani mitundu ya mawu omwe atsekedwa mzere kungsi kwawo m'ziganizo zotsatirazi.

6. Katangale ndi woipa.

- A. mlumikizi
- B. mvekero
- C. mneni
- D. mperekezi

7. Iwo adandilandira mwachikondi.

- A. mfotokozi
- B. muonjezi
- C. dzina
- D. mperekezi

8. Tengani makasu ndi zikwanje.

- A. mneni
- B. dzina
- C. mlowammalo
- D. muonjezi

9. Ndagula nsapato za amayi.

- A. mvekero
- B. mlowammalo
- C. mlumikizi
- D. mperekezi

10. Khalidwe ili loyipa.

- A. muonjezi
- B. dzina
- C. mneni
- D. Mperekezi

Mafunso 11 mpaka 15: Sankhani ntchito za mayina omwe atsekedwa mzere kungsi kwawo m'ziganizo zotsatirazi.

11. Elube, namwino watisiya.

- A. dzina loitanira
- B. mwini nkhani
- C. pamthera nkhani
- D. dzina lapadera

12. Taona mvuwu, Batumeyo.

- A. dzina loitanira
- B. pamthera nkhani
- C. mtsirizo
- D. dzina loitanira

13. Naliyera adali mfumu.

- A. pamthera nkhani
- B. dzina loitanira
- C. mtsirizo
- D. mwini nkhani

14. Teleza wapita kumsika.

- A. dzina loitanira
- B. dzina lapadera
- C. mwini nkhani
- D. dzina losonyeza malo

15. Petulo wagula njinga.

- A. pamthera nkhani
- B. mwini nkhani
- C. mtsirizo
- D. dzina lapadera

Mafunso 16 mpaka 20. Sankhani chachikazi cha mawu omwe atsekedwa mzere kungsi kwawo m'ziganizo zotsatirazi.

16. Wakunjira afika mochedwa lero

- A. nankungwi
- B. mzidzi
- C. mpongozi
- D. mdzakazi

Mafunso akupitilira/....

17. Agogo agula mtheno.

- A. mtsibweni
- B. thadzi
- C. nzidzi
- D. nkhosa

18. A Molosoni akucheza ndi muphwa wawo.

- A. mfumukazi
- B. mferekazi
- C. mfumukazi
- D. mfumu

Mafunso 19 mpaka 23. Sankhani mtundu wa muonjezi yemwe watsekedwa mzere kungsi kwake mziganizo zotsatirazi.

19. Yohane amaganiza mwachibwana.

- A. wanthawi
- B. wamuyeso
- C. wochulukitsa
- D. wamachitidwe

20. Buluzi ali gone pamwala.

- A. wamuyeso
- B. wamalo
- C. wamchitidwe
- D. wochulukitsa

21. Makedzana kunalibe ana amwano.

- A. wanthawi
- B. wamalo
- C. wamuyeso
- D. wofunsa

22. Gilibati wavulala kwambiri.

- A. wowerenga
- B. wofunsa
- C. wamuyeso
- D. wamalo

23. Mwafika bwanji kuno?

- A. wamchitidwe
- B. wochepetsa
- C. wochulukitsa
- D. wofunsa

Mafunso 24 mpaka 26: Sankhani matanthauzo oyenera a zilapi zotsatirazi.

24. Akazi amakono otaya ufa wosaphika.

- A. chule
- B. nankafumbwe
- C. nkhuku
- D. mphemvu

25. Amfumu akakhuta koma kuwamanga.

- A. nzimbe
- B. thumba
- C. mtolo
- D. Nkhuni

26. Kuchigwira nchigwira koma sindichiona.

- A. nkhangongo
- B. chala
- C. mwendo
- D. phazi

Mafunso 27 mpaka 31. Sankhani msintho wa aneni omwe atsekedwa mzere kungsi kwawo mziganizo zotsatirazi.

27. Mwana wavula Malaya aja.

- A. wochititsa
- B. wochitirana
- C. wotsutsa
- D. womchitira

28. Botolo ilo lasweka.

- A. wochitidwa poyera
- B. wonyazitsa
- C. womchitira
- D. Wochitidwa mchibisira

29. Patuma wandichapira zovala.

- A. wochitirana
- B. womchitira
- C. wochititsa
- D. Wotsutsana

30. Penyetsetsa kuti uwone bwino.

- A. wochititsitsa
- B. womchitira
- C. wochititsa
- D. wochitirana

31. Atsikana awo amenyana molapitsa.

- A. wotsutsa
- B. wonyazitsa
- C. wochitirana
- D. womchitira

Mafunso 32 – 34. Sankhani mawu otsutsana m’matanthauzo ndi mawu omwe atsekedwa mzere kungsi kwawo mziganzo zotsatirazi.

32. Tidapita kutawuni titatha kudyā mfisulo.

- A. nkhomaliro
- B. kadzutsa
- C. zakudya
- D. mgonero

33. Tadeyo wakwidzingidwa lero.

- A. wanjatidwa
- B. wamasulidwa
- C. wamangidwa
- D. wapezedwa

34. Amayi ali ku gomo.

- A. chigwa
- B. phiri
- C. tchire
- D. nkhalango

Mafunso 35 – 37. Sankhani matanthauzo a zining’a zomwe zatsekedwa mzere kungsi kwawo m’ziganzo zotsatirazi.

35. Azakhali apatsidwa kachipsolopsolo kuti akaponye pakhala.

- A. akawotche
- B. akaphike
- C. akakazinge
- D. akaphe

36. Lero kwathu tidyera utaka fumbi.

- A. ngombe
- B. bakha
- C. nkhumba
- D. mbewa

37. Ife tidagwira tambala kukamwa mmene timapita.

- A. kuchedwa
- B. kupha tambala
- C. kutenga tambala
- D. Kulawirira

Mafunso 38 mpaka 40. Sankhani mitundu ya nthambi za ziganizo zomwe zatsekedwa mzere kungsi kwawo mziganzo zotsatirazi.

38. Kuti ndinu aulemu ndi zoona.

- A. yamfotokozi
- B. ya dzina
- C. yoima payokha
- D. yamuonjezi

39. Adayima pamene adawona agogo.

- A. yamuonjezi
- B. yoyima payokha
- C. yamfotokozi
- D. yadzina

40. Fotokozani malangizo amene namwino adapereka.

- A. yoima payokha
- B. yamuonjezi
- C. ya dzina
- D. ya mforokozi

Mafunso 41 mpaka 43. Sankhani matanthauzo a mikuluwiko yotsatirayi.

41. Mawere awirirana.

- A. chikondi chapamudzi
- B. atupa kwambiri
- C. atulutsa mkaka wambiri
- D. kudana pachibale

42. Pakadafunda padajiwitsa galu.

- A. muvi umalasa okonda kugona
- B. Mavuto samayang'ana nkhope
- C. Kupeza mavuto chifukwa chakunyozero
- D. tizikonda kwambiri anzathu

43. Mwezi satungira mkanda

- A. anthu sayenda ndi usiku
- B. Ntchito zochitika ndi mdima sizilongosoka
- C. pali chabwino pali choyipa
- D. Kugwira ntchito ndi mwezi

Mafunso 44 mpaka 45: Sankhani chiganizo chomwe chili ndi zizindikiro zamkalembedwe zoyenera mziganizo zotsatirazi.

44. A. Kalanga ine. ndiwo zija zapserera.
 B. Kalanga ine! ndiwo zija zapserera.
 C. Kalanga ine! Ndiwo zija zapserera.
 D. Kalanga ine. Ndiwo zija zapserera.

45. A. "Ine sindifuna zamasewera," mfumu idatero.'
 B. Ine sindifuna zamasewera, mfumu idatero."
 C. Ine sindifuna" zamasewera, mfumu idatero.
 D. Ine sindifuna zamasewera, "mfumu idatero"

MAFUNSO ATHERA PANO

NB: Onetsetsani kuti pepala ili lili ndi masamba khumi ndi limodzi

BLANK PAGE